

Praktijkprikkel Tussentijds aanpassen inhoud medicijnrol

Deze Praktijkprikkel is met name interessant voor apothekers en medicatieveiligheidscommissies in instellingen voor GGZ/ouderenzorg/gehandicaptenzorg en voor zorgmedewerkers die geneesmiddelen toedienen

Tussentijdse wijzigingen in de medicijnrol zijn risicovol, zoals blijkt uit onderstaande melding.

Melding

Een cliënt uit een verpleeghuis gebruikt een multidose medicijnrol. In de medicijnrol zit onder andere eenmaal daags een furosemide 40 mg tablet. In verband met een elektrolytenstoornis halveert de voorschrijver de dosering furosemide naar 20 mg per dag. De dosiswijziging komt op een vrijdagavond door. De apotheker kan daardoor de rol niet meer voor het weekend wijzigen. Ook kan de apotheker geen nieuwe rol leveren. De toedienlijst is wel aangepast omdat de arts en de apotheker in hetzelfde systeem werken waardoor elke medicatiewijziging direct zichtbaar is op de toedienlijst. De zorgmedewerkers die medicatie toedienen, moeten in het weekend zelf de rol aanpassen en dus de furosemidetablet van 40 mg halveren. De leerling verpleegkundige die op zaterdag de medicatie geeft, leest de toedienlijst niet goed en geeft de client een hele tablet van 40 mg in plaats van een halve tablet.

Analyse

Volgens de [Veilige principes in de medicatieketen](#) is een “wijziging van medicatie in een geïndividualiseerd geneesmiddeldistributiesysteem de verantwoordelijkheid van de apotheker”. Zo een wijziging kan de apotheker niet altijd direct uitvoeren. De [KNMP-richtlijn Zorg voor patiënten met geneesmiddelen in geïndividualiseerde distributievorm \(GDV\)](#) beveelt aan “indien het niet mogelijk is om de medicatiewijziging als apotheek tijdig uit te voeren [...] de medicatiewijziging middels een vooraf afgesproken noodprocedure wordt uitgevoerd door een zorgmedewerker van de instelling”.

Het is dus nodig dat de apotheker met de zorginstelling een duidelijke noodprocedure afsprekt over het wijzigen van de inhoud van de medicijnrol. Hierin moet onder andere beschreven staan wanneer zorgmedewerkers van de zorginstelling de inhoud van de zakjes moeten aanpassen, wie binnen de zorginstelling de zakjes mag aanpassen en of de rol in één keer helemaal wordt aangepast of dat dit gebeurt per toedienmoment. Ook moet worden gekeken wie de tweede controle uitvoert en bij wie de zorgmedewerker terecht kan met vragen. Verder is het belangrijk dat de voorschrijver de zorgmedewerker inlicht over veranderingen in de medicatie en dat de medicatiewijziging wordt vermeld in de rapportage van de cliënt. Of dit laatste is gebeurd, is niet bekend.

De leerling verpleegkundige, die de medicatie gaf, voerde niet de juiste controles uit. Ze had niet in de gaten dat de informatie op de toedienlijst niet overeenkwam met die op het zakje. Hierdoor kreeg de patiënt te veel furosemide.

Aanbevelingen

Voor apothekers en medicatieveiligheidscommissies van zorginstellingen

- Bespreek in de medicatieveiligheidscommissies de procedure voor het wijzigen van de inhoud van medicijnrollen door zorgmedewerkers van de instellingen als het voor de apotheker niet mogelijk is om de wijziging zelf door te voeren.
- Bespreek met de voorschrijvers dat wijzigingen in de medicatie zo veel mogelijk moeten ingaan bij het starten van een nieuwe medicijnrol.

Voor zorgmedewerkers die medicatie toedienen

- Lees voordat je medicatie toedient aan een cliënt zijn rapportage door voor eventuele bijzonderheden.
- Geef aan de hand van de toedienlijst de medicatie en voer aan de hand van de 5 J's de controles uit bij het toedienen van medicatie. Deze zijn:
 1. Is het het juiste medicijn?
 2. Is het de juiste patiënt/cliënt?
 3. Is het het juiste tijdstip?
 4. Wat is de juiste wijze van toedienen?
 5. Wat is de juiste dosis?
- Vermeld in de rapportage van de cliënt wanneer de voorschrijver wijzigingen doorgeeft in de medicatie (indien de voorschrijver dit niet zelf al heeft gedaan).

Wist je dat?

Je op [de website](#) een compleet overzicht van alle Praktijkprikkel(s) kan vinden. Ben je op zoek naar een Praktijkprikkel over een specifiek onderwerp? Vul bij 'Zoek op onderwerp' je zoekterm in en vind zo de bijbehorende Praktijkprikkel(s).

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).